

Undirgrundin – tann frelsandi eingilin?

Undirgrundin er kanska størsta avbjóðingin til politisku skipan okkara í nýggjari tíð, tí at avleiðingarnar eru stórar, horisontin long, møguleikarnir stórir, og møguleikarnir fyri fiasko eru sanniliga eisini stórir, um vit ikki hera okkum rætt at.

Tí má tað vera soleiðis, at henda lóggeving má umfata meira enn eina samgongu, og føroyski Klondyke-mentaliteturin ella "revagarðsmentaliteturin" hann má í hvussu er leinkjast, tí annars verður einki skil í skrivar Tummas Arabo, landsstýrismaður í greinini.

Tað avgerandi, sum er hent tað seinasta árið í hesum nógv umrødda máli, sum eitur undirgrundarmálið, er, at føroyingar nú hava yvirvaldsrætt yvir ráevnunum í føroysku undirgrundini. Eftur stendur so at vita, hvussu stór henda ólúkku undirgrundin er, tí marknaðarvæðtan við Bretland er ikki loyst enn, og hon verður neyvan loyst í hesum árinum.

Hetta forðar tó ikki fyr, at vit kunnu gera kkum hugsanir um og fyrrreikingar til tað sum skal henda. Hetta eru møguleikar fyri virksemi í framtíðini. Eingin ivi um tað. Hetta uttan mun til, um nakað finst í undirgrundini ella einki finst. Spurningurin er bara um aðrir, sum kunnu hugsast at gera nýtslu av undirgrundini, trúgva uppá, at nakað er her.

Okkurt týðir uppá, at so er. Vinnulív og vanliga fólk í sær her møguleikar fyr í fáa mein virksemi í

landinum, og vælkendi føroyski fepurin – hetta at verða skjótt ríkur – hann er við at gripa um seg. Seinast vit høvdu slíkar »influensur« var í fjárunum. Vit høvdu farmaskipafepurin, vit høvdu svartkjaftafepurin, og vit høvdu alifepurin. Úrslitið av hesum fepur-epidemiun gjørdi so tað, at patenturin – tað føroyska samfelagið – er vorðið hálvur invalidur og nærur deyður, og skipanir, id virkaði við til at hesin fepur varð meira umfatandi enn neyðugt – eg hugsi um bankaskipanir – ja, tær eru eisini nærmast hálvdeyðar.

Nú er so at vóna, at vit hava lært, og at tað næsta útfingisævintýrið verður viðgjørt við so mikið av viti og skili, at samfelagið, vanligu fólk, fær ágóðan av hesum.

Eg havi mangan sagt og skrivað, at politikkur snýr seg um framtíð, og at politikkur er at skapa fyrirteytir

hjá landsins borgarum at virka undir og karmar at virka innanfyri.

Hyggja vit at einari mógulegari oljувинnu, so er tað ikki heilt rætt bert at siga hetta, tí nú fáa politikarar eina uppgávu, har teir eisini skulu skapa fyrirteytir og karmar fyri útendingar at virka eftur og innanfyri. Eru vit førir fyri tað? Ja, tað er ein stóruspurningur. Vit hava í seinastuni samtykt lógur, id ætlanin er skulu fáa útendrar fyrirtøkur og útendrar kapital til landið. Her hugsi eg um tær nýggju skattalógirnar fyri partafeløg og partivís eisini FAS-skipanina. Útendingar krevja politiskan stabilitet, og skulu vit gera okkum dreyt um at fáa útendingar til landið at gera nýtslu av hesum lógum, so er tað þúra greitt, at vit kunnu ikki broyta tær í tíð og úrtíð. Tað boðar tí ikki frá góðum, at longu tað kvøldið, tá tann nýggja partafelagslógin varð broytt var longu broytt ingaruppskot í ftinginum um at markið fyri upphæddina skuldi lækkast. Hetta uppskot fall, tibeit.

Vit skulu ikki gera okkum hugsing um at verða mett sum eitt politiskt stabilt samfelag, um útendingar halda ella fáa varhugan av, at vit í tíð og úrtíð broyta lógur, sum umfata teirra virkisøki her í landinum. Tað stendur fast.

Hyggja vit nú aftur at undirgrundini, er tað givið, at her verða tað útendingar, sum koma at verða tær, sum koma at útanna virksemi í hesum sambandi, og vit verða tær, sum koma at luttaka í arbeiðinum, um vit eru nóg dugnaligir. Her ræður um líka frá byrjanini av at hava ein langsiðan strategi við tí lógguvu, sum verður gjørd. Hetta inniber so aftur, at tær lógur, sum verða gjørdar, ætlandi innanfyri einar 3-4 mánaðar, verða víðar rammulógur.

Lógur, sum ikki fara inn á smálutir, tí ju meira detalj-eráðar vit gera lógirnar, ju størri er vandin fyr, at vit mugu fara inn at broyta tær aftur seinna. Rætt er tí at byrja við víðum karmum.

Undirgrundsavbjóðingin til politiska myndugleikan er samstundis ein veldug avbjóðing til Føroya lóting. Tað hevur í mong ár verið soleiðis, at tá samgongur eru skipaðar, rekur samgongan sín politikk, og øll tyðandi mál verða so stemmað í gøgnum tingið við samgonguáttkvøðunum. Andstøðan stemmar traditionelt imó ella letur vera við at stemma. Hatta er tann vanligu gongdin.

Víðvíkjandi undirgrundarmálinum hugsi eg, at tað verður neyðugt at broyta hesa traditión, tí hvør skal trúgva uppá Føroyar sum lóggávuøki, sum kennir hesa merkiligu og negativu traditión, vit hava? Tí verður tað neyðugt, tá undirgrundarlógirnar verða gjørdar, at andstøðan eisini luttækur í at fáa hesar lógur snikkaðar til soleiðis, at vit mótvægis útheimnum kunnu siga, at tað er so at siga eitt samt lóting, sum hevur samtykt hesar. Soleiðis at útheimurin veit, at sjálvt um tað kemur ein nýggj samgonga, verða hesar fyrirteytir ella hesar lógir ikki broyttar. Tað er heilt avgerandi neyðugt, at so verður gjørt.

Víðvíkjandi móguleikanum fyr vinnuvirksemi er tað soleiðis, at har er móguleiki fyr í fáa fólk inn í vinnuna longu nú, men tað er alt, sum týðir uppá, at tey arbeiðsplassini koma ikki at liggja í Føroyum. Tað kann hugsast, at nakað av fólk kann fara út og arbeiða aðra staðni, og í løtuni er so nakað av fólk fari út í vinnuna.

At trúgva, at vit fáa aktivitetur á landi í Føroyum inn-

aftur tey fyrstu tvey árin, er bláoygt. Tað skuldi líka verið, um skipasmíðurnar vóru nóg mikið út um seg, at tær fingur okkurt umvælingararbeiði. Meira dugi eg ikki at siggja.

Víðvíkjandi gongdini, hvat veruligum virksemi víðvíkur, skal ein rokna við, at hálvannað ár gongur frá tí, at seismiskar kanningar eru byrjaðar, til tað kann vera klárt til at byðja øki ut til boring í føroysku undirgrundini. Frá tí ganga aftur eini 2-3 ár, so um skilgøtt verður arbeitt, so kann tað vera, at vit áðrenn aldar-skiftið hava sett hol á føroysku undirgrundina. Hvat úrslitið tá verður, ja, tað veit

eg ikki. Undirgrundin sum so leiðis er kanska størsta avbjóðingin til politisku skipanina hjá okkum í nýggjari tíð, tí at avleiðingarnar eru stórar, horisontin er long, móguleikarnir eru stórir, og móguleikarnir fyr fiasko eru sanniliga eisini stórir, um vit ikki hera okkum rætt at. Tí má tað vera soleiðis, at henda lóggeving má umfata meira enn eina samgongu, og føroyski Klondyke-mentaliteturin ella »revagarðsmentaliteturin«, hann má í hvussu so er leinkjast, tí annars verður einki skil í.

Thomas Arabo

Framhald av síðu 19

seta seg í samband við neyðug fakkfólk á sosiala økinum.

Systkinaskeiðið verður væntandi eitt internatskeiði, og tað verður hildið onkustaðni úti á bygd mánaðarskiftið mars/apríl.

Nærri verður lýst seinna um freist fyri tilmeldan, sum er alneyðug, tí tað er eitt internatskeiði, vit tosa um.

Bergmenn

eru altíð til reiðar at spæla til veitslur og annað.

Tlf. 13961

BRÚKTBILA-TILBOÐ

HONDA ACCORD 1.6 ex 81.000
Arg 85, vinneyður

HONDA CIVIC 1.4 105.000
Arg 87, gráur met

TOYOTA CAMRY GLI 78.000
Arg 86, vinneyður

BMW 3-ari / grønur 1.300
Prisur 17 000 Einku uttgjald
– men um mánaðin

Bilamir kunnu yvirkast við LAGALIGUM TREYTTUM

Annars
antið goð BRÚKTBILA-TILBOÐ
hja

NORDBIL
v/ Marit Dam Jacobsen
Bilvertislaður - Drenkja
Dyggjarvegur 11 13707